

Sayın Türkiye Cumhuriyeti Büyükelçim, Sayın Ekonomi ve Enerji Bakan'ım, Sayın Turizm ve Çevre Bakanım, Sayın Tarım ve Doğal Kaynaklar Bakanım, Sn. Türkiye Cumhuriyeti Bilim, Sanayi ve Teknoloji Bakanlığı Bakan Yardımcım, Saygıdeğer meslektaşlarım, Sayın Sektör temsilcileri, Kıymetli Basın Mensupları,

Konuşmama başlamadan önce hepinizi saygıyla selamlıyorum. Ekonomi ve Enerji Bakanı Sayın Sunat Atun'a da nazik davetleri için teşekkür ederim. Kuzey Kıbrıs Türk Cumhuriyeti Merkez Bankası Başkanı ve aynı zamanda Kredi Garanti Fonu Yönetim Kurulu Başkanı olarak, kamu sektörü, reel sektör ve finans sektörü etkileşimlerini daha iyi anlama ve iletişimimizi güçlendirme adına bu toplantının başarılı olmasını temenni ediyorum.

Ülke ekonomisi için büyük önem arz eden KOBİ'lerimizin önündeki engellerin tespiti ve söz konusu engellerin kaldırılması yönünde gerekli adımların atılması adına böylesi önemli bir zirvenin gerçekleştirilmesinde emeği geçen herkese en kalbi teşekkürlerimi sunuyorum.

Değerli katılımcılar,

Öncelikle Küçük ve Orta Büyüklükteki İşletmeler'in kısaca bir tanımını yapmakta büyük fayda görüyorum;

Avrupa Birliği kriterlerine göre KOBİ'ler genel olarak 250 kişiden az istihdamı olan ve yıllık cirosu 50 Milyon Avro'dan ve/veya yıllık bilanço toplamı 43 milyon Avro'dan az olan işletmeler olarak tanımlanmaktadır.

Bu çerçevede;

10'dan az kişiyi istihdam eden ve yıllık cirosu ve/veya yıllık bilanço toplamı 2 Milyon Avro'dan az olan teşebbüsler "**Mikro İşletmeler**" olarak, 50'den az kişiyi istihdam eden ve yıllık cirosu ve/veya yıllık bilanço toplamı 10 Milyon Avro'dan az olan teşebbüsler "**Küçük İşletmeler**" olarak, 250'den az kişiyi istihdam eden ve yıllık cirosu 50 Milyon Avro'dan ve/veya yıllık bilanço toplamı 43 Milyon Avro'dan az olan teşebbüsler ise "**Orta Büyüklükteki İşletmeler**" olarak tasnif edilmektedirler.

Türkiye'de ise Küçük ve Orta Büyüklükteki İşletmeler daha farklı bir şekilde tanımlanmaktadır. Genel olarak KOBİ'lerin 250 kişiden az yıllık çalışan istihdam eden ve yıllık net satış hasılatı veya mali bilançosundan herhangi biri Kırk Milyon Türk Lirası'nı aşmayan işletmeler olduğu, bu bağlamda; 10 kişiden az yıllık çalışan istihdam eden ve yıllık net satış hâsılatı veya mali bilançodan herhangi biri 1 milyon TL'yi aşmayanların "**Mikro İşletme olarak**", 50 kişiden az yıllık çalışan istihdam eden ve yıllık satış hâsılatı veya mali bilançosundan herhangi biri 8 milyon Türk Lirasını aşmayan işletmelerin "**Küçük İşletme**" olarak, 250 çalışandan az istihdam rakamı ve yıllık satış hasılatı veya mali bilançosundan herhangi biri 40 milyon TL'yi aşmayan işletmeler ise, "**Orta Büyüklükteki İşletme**" olarak tasnif edildiği bilinmektedir.

Değerli Katılımcılar

KOBİ tanımında Avrupa Birliği kriterlerinin benimsendiği Kuzey Kıbrıs Türk Cumhuriyeti'ndeki işletmelerin yapısını incelediğimiz zaman, neredeyse tamamının

KOBİ segmentine girdiğini söyleyebiliriz. Hemen hemen her sektörde faaliyet göstermekte olan söz konusu işletmelerin ekonomi içerisindeki paylarının tüm dünyada olduğu gibi Kuzey Kıbrıs Türk Cumhuriyeti'nde de oldukça yüksek bir seviyeye ulaşmış olduğu, iktisadi kalkınma, sürdürülebilir büyüme, sağlıklı bir işgücü piyasası, ve en önemlisi sağlıklı bir ekonomi için çok önemli bir rol üstlendikleri de hepimiz tarafından bilinmektedir.

Bu nedenlerle KKTC ekonomisi için böylesi hayati önem taşıyan Kobi'lerin sorunlarına hızlı bir şekilde çözüm üretilmesi, bu tip işletmelerin korunması, desteklenmesi ve güçlendirilmesi gerekliliği yadsınamaz bir gerçektir ve üzerinde önemle durulması gereken bir husustur.

Bu bağlamda, Türkiye'deki KOSGEB'e paralel şekilde kurulan KOBİGEM, Kobi'lerin ve girişimcilerin rekabet güçlerini geliştirmelerine, ekonomik ve sosyal kalkınmadaki paylarını artırmalarına destek olma yönünde çok önemli bir görevi üstlenmiş durumdadır. Ben buradan KOBİGEM'in Ekonomi ve Enerji Bakanlığı bünyesinde faaliyete geçmesinde ve bu çatı altında birçok destek ve hibe programının başarılı bir şekilde gerçekleştirilmesinde büyük katkısı ve emeği olan başta Bakanımız Sayın Sunat Atun'a ve tüm KOBİGEM çalışanlarına bir kez daha gönülden teşekkür etmek istiyorum.

Değerli katılımcılar,

Kobiler birçok sorun ve engelle karşı karşıyadırlar. En önemli sorunlarının ise;

- Finansal Sorunlar,
- Teknolojik Sorunlar,
- Yönetim ve Organizasyon Sorunları,
- Bürokratik Sorunlar,
- Personel Sorunları,
- Pazarlama Sorunları,

Olduğu yapılan birçok çalışmalarda ortaya konulmuştur.

Bu listeden de görüldüğü üzere KOBİ'lerin en temel sorunlarından bir tanesi de finansman teminidir. Kredi maliyetleri, Kredi alma koşullarının ağırlığı ve teminat yetersizliğine bağlı olarak KOBİ'ler ciddi sıkıntılar yaşamaktadırlar.

Değerli Katılımcılar;

“Bugün, KOBİ'lerimize can suyu olacak niteliğindeki çok önemli bir projeyi, bu toplantı vesilesiyle ilk kez sizlerle paylaşmak istiyorum”

Ben KKTC Merkez Bankası Başkanlığı görevine geldikten sonra, arkadaşlarımdan sorumlu oldukları birimlerin faaliyetleri ile ilgili brifingler aldım. KGF ile ilgili yapılan

sunumda, Türkiye'deki Kredi Garanti Fonu'nun iktisadi kalkınmaya ne denli büyük bir destek sağladığını yakinen bilen biri olarak, Kuzey Kıbrıs'taki KGF'nin mevcut durumunu hayretler içerisinde, üzülerək dinledim. Bu noktada sizlere de KGF'nin mevcut durumu ile ilgili bilgi vermek istiyorum.

2009 yılında kurulan Kredi Garanti Fonu ile birlikte Kobi'lerin finansmana erişimi adına yeni bir sayfa açılmıştır. Gerçek ve/veya tüzel kişilerin ihtiyaç duydukları işletme ve yatırım finansmanı için her türlü nakdi kredilere garanti verilebilmesi amacıyla kurulan fon, 27 Şubat 2009 tarihinde Türkiye Cumhuriyeti ve Kuzey Kıbrıs Türk Cumhuriyeti arasında imzalanan protokolün 4. maddesi uyarınca Tasarruf Mevduatı Sigortası ve Finansal İstikrar Fonu'nun (TMSFİF) Hazine'ye olan borçlarından mahsup edilmek suretiyle otuz milyon Türk Lirası (30.000.000,-TL) sermaye aktarılarak faaliyetlerine başlamıştır.

KGF yasanın 14 (1) maddesi, fonun vereceği garanti tutarını kullanılabilir fon kaynaklarının 3 katı ile sınırlamaktadır. Bu kapsamda bankalara doksan milyon Türk Lirası (90.000.000,-TL) garanti desteği sağlanabilmektedir. Yasanın 14 (3) maddesine göre ise KGF fiilen kullanılan kredi tutarın en çok yüzde 60'ına kadar garanti verebilmektedir. Bu oran dikkate alındığında bankaların, Kredi Garanti Fonu'nun sağlayacağı garanti ile gerçek ve/veya tüzel kişilere toplamda (150.000.000,-TL) yüz elli milyon Türk Lirası'na kadar kredi kullanılabileme potansiyeli söz konusudur.

Değerli Katılımcılar

Kredi Garanti Fonu, faaliyete geçiş tarihinden günümüze kadar (Haziran 2009 – Mayıs 2017), maalesef mevcut 22 bankamızın sadece 9 tanesi ile "Çerçeve Sözleşmesi" imzalamış, söz konusu bankalardan Kredi Garanti Fonu'na 78 adet kredi dosyası yönlendirilmiştir. Bu kapsamda onaylanan yaklaşık 17.5 milyon TL kredi için 8.3 milyon TL tutarında garanti sağlanmıştır. Hali hazırda KGF'nin toplam riski 2,5 Milyon TL civarındadır.

KGF olarak temel hedefimiz, işletmelerimizin finansmana erişimini kolaylaştırmak, imkânlarımız çerçevesinde Kuzey Kıbrıs Türk Cumhuriyeti'nin büyümesine ve kalkınmasına azami katkıyı sağlamaktır. Bu bağlamda teminat yetersizliği nedeniyle finansmana erişmekte güçlük yaşayan KOBİ'lerimizin önündeki bu engeli kaldırmak yönünde çok önemli bir görev üstlenmiş bulunmaktayız. Fakat mevcut işlem hacmi göz önünde bulundurulduğunda, fon'un kuruluşundan günümüze beklenen faydayı sağlayamadığı, potansiyelinin ve kaynaklarının yeteri kadar kullanamadığı görülmektedir. Bu durum ülke ekonomisi için çok büyük bir kayıptır ve üzerinde önemle durulması gereken bir husustur.

Değerli Katılımcılar;

Sanırım artık KGF projemizden bahsedebiliriz;

Birazdan KKTC Merkez Bankası Başkan Yardımcımız Sn. Kürşat Kunter bu projemizin nasıl çalışacağını detaylı bir şekilde anlatacak ama öncesinde ben kısaca süreci anlatmak istiyorum. Burada 3 taraf mevcuttur; Bankalar, İşletmeler ve Kredi Garanti Fonu. Banka, finansman ihtiyacı olan işletmenin kredi başvurusunu, diğer kredilendirmelerine uyguladığı kural ve teamüllere göre değerlendirir ve geri ödenebilir gördüklerini, yönetim kurulunun onayını müteakip, garantisinin alınması amacıyla KGF'ye iletir. KGF Yönetim Kurulu da yapılan değerlendirmeler neticesinde uygun gördüğü kredi başvurularının yüzde 60'ına kadar kefalet sağlar.

Bu projenin hayata geçirilmesiyle birlikte "uyuyan bir dev" olarak nitelendirebileceğimiz, KKTC için vazgeçilmez bir finansal destek kurumu olan Kredi Garanti Fonu'nun ülke ekonomisine yapacağı katkıyı en üst seviyeye yükseltmeyi planlıyoruz. Likidite sıkışıklığı yaşayan ihracatçılarımızın, mal ve hizmet üreten işletmelerimizin, eğlence sektörü hariç, istihdam yaratma potansiyeli taşıyan diğer tüm girişimcilerimizin finansmana erişimi hususunda yeni bir imkân sunuyoruz. Fakat önemle altını çizmek istiyorum ki; Bu projenin başarılı olması için tüm taraflar üzerine düşeni yapmalıdırlar.

Bu çerçevede;

1. Bankalar tarafından, KGF garantisi kapsamında kullanılan kredilerin KGF'nin garanti verdiği kredi tutarının yüzde "0" risk ağırlığına tabi teminat olarak değerlendirilmesi için düzenleme yapması yönünde KKTC Merkez Bankası'nı harekete geçirdik.
2. Diğer taraftan, Tasarruf Mevduatı Sigortası ve Finansal İstikrar Fonu hesaplarında bulunan ve KGF'nin kuruluş sermayesinin kalan kısmı olan 26.750.000,-TL Yirmi altı milyon yedi yüz elli bin Türk Lirası'nın KGF hesabına aktarılmasını talep ettik.
3. Bunlara ilave olarak, KGF Başkanı sıfatıyla, KKTC Maliye bakanlığı'ndan KGF garantisi altında verilen kredilerle ilgili olarak düzenlenen her türlü sözleşmenin pul vergisinden istisna tutulması için başvuruda bulunduk.
4. Ülkemizde faaliyet gösteren KOBİ'lere en çok rahatsızlık veren yüksek kredi maliyetlerinin nedenlerinden bir tanesi de maalesef tapu harçlarıdır. Mevcut durumda, banka verdiği kredi tutarı, KGF de garanti verdiği tutar üzerinden ipotek almakta, bunun sonucunda da bir kredi işlemi için kredi borçlusu tarafından iki ayrı tapu harcı ödenmektedir. Bu anomalinin giderilmesi hususunda da İçişleri Bakanlığı nezdinde girişim başlattık ve KGF lehine verilecek ipotekler ile ilgili olarak "Tapu Harcı" istisnasının sağlanması yönünde gerekli yasal düzenlemenin yapılması talebinde bulunulduk.

Değerli Katılımcılar

Kuzey Kıbrıs Türk Cumhuriyeti'nin kendi ayakları üzerinde duran, güçlü bir ekonomiye sahip olabilmesi, ancak sürdürülebilir bir büyüme trendinin yakalanması ile mümkündür. İşte, KGF projesinin hayata geçirilmesi ekonomik büyüme için gerekli

yatırımların finansmanın sağlayacak, işletmelerin kredi ihtiyaçlarının karşılanmasında önemli bir rol oynayacaktır. Şunun önemle altını çizmek isterim ki; **“Değişim zor değildir, fakat zahmetlidir”** ve değişimle birlikte gelişim, ancak tüm tarafların bu sürece katılımı ve süreci sahiplenmesi ile mümkün olur. Benim bu birlikteliği sağlayacağımıza dair inancım tamdır. İhtiyacımız olan yasal ve yapısal reformların hayata geçirilmesi için hep birlikte çalışacağız, hep birlikte başaracağız.

Değerli Katılımcılar;

Sözlerime son vermeden önce bu organizasyona ev sahipliği yapan Ekonomi ve Enerji Bakanlığı'na bir kez daha teşekkür eder, toplantının ülkemiz ve halkımız için hayırlı ve yararlı olmasını dilerim.